

Krúdy Gyula: Sipka, a híres toronymászó

Sipka, kiről mesélek, inas volt egy pesti ácsmesternél. Abban az időben örültek az ácsmesterek, ha inasuk volt, mert a legények elmentek honvédek. Kiűtött a szabadságharc! Ahány épkezláb magyar volt, az mind elment katonának. Hej, ment volna Sipka is. Ott settenkedett a sorozóbizottság körül, míg egy nagy bajuszú kapitány rákiáltott:

- Nem mégy mindjárt haza, te Hüvelyk Matyi!

Sipka szégyenkezve futott el. Hát tehetett ő arról, hogy alig látszott ki a földből? A szívébe pedig nem láthattak. A szíve tele volt lelkesedéssel, hazaszeretettel. Könnyes szemmel faragta tovább a gerendákat, deszkaszálakat. A gazdája vigasztalta:

- Ne búsulj, fiam...

- Már hogyné búsulnék, - felelte Sipka, - mikor gazduram is búsul, mert az öregsége miatt nem vitték el honvédek.

- Igaz biz az, - felelt sóhajtva az öreg ács. - De azért lehet, hogy még mi tehetünk valamit a hazáért. Csak várjunk türelmesen.

Nagy csaták, háborúk híre érkezett. Az öreg ács esténként elolvasta az újságból a csaták híreit. Sipka lángoló szemmel hallgatta. Győztek a magyarok mindenfelé.

- No látod, fiam, - mondta az ács, - nélkülünk is győztek a honvédek.

Sipka azért csak tovább búsult. Fordult az idő. Vesztett csaták, vesztett ütközetek híre érkezett.

- Hej, ha én ott lettem volna, majd megmutattam volna! - kiabált Sipka. - Inkább meghaltam volna, mint hátrálgak.

- Nono, - szólt az ácsmester, - meghaltak elegenden.

Egyszerre Budavára is bevonult az ellenség. A várfalakra ágyúkat raktak és az ágyúk csövét Pest felé szegezték. Az öreg ács fejcsóválva mondta:

- Mind agyonlövöldöznek bennünket.

Nemsokára megdördültek az ágyúk. A nagy fekete ágyúgolyók bűgva, sisteregve repültek Pest felé. Ahová repültek, ott ledöntötték a házakat, megölték az embereket. Sipka a gazdájával egy mély pincébe rejtőzve hallgatta az ágyúk dörgését. Napokig szóltak az ágyúk. A pesti házak romokban heverték, az emberek meghaltak, vagy elmenekültek. Sipka esténként kilopódzott a pincéből. Körülnézett a rombadőlt városban. Egy este oly eszeveszetten rohant haza.

- Gazduram, itt vannak a honvédek! Ostromolják Budát.

Az öreg örömeiben megölelte Sipkát.

- No, Sipka, - itt a mi időnk. Van a padláson egy tucat háromszínű zászlóm. Most kitűzzük azokat a pesti tornyokra. Hadd örüljenek neki a honvédek a budai parton.

Sipka nagyot ugrott örömeiben. Csakhogy végre tehet ő is valamit a hazáért. Mindjárt lehozta a zászlókat a padlásról. A budai várfalakról tüzet okádtak az ágyúk Pestre. Csapkodtak a golyók jobbra-balra. Sipka bátran haladt előre a belvárosi templomig. Ott a derekára kötött egy lobogót s rúdját a kezébe fogta, aztán fel a toronyra! Nem volt az olyan könnyű mesterség, mint hiszitek. A torony falán nincsenek lépcsők. Sipka a villámhárítón kúszott fel és a fal kiugrásaiba, párkányaiba kapaszkodott. Úgy kúszott felfelé, mint egy macska. Az öreg ácsmester nézett utána addig, míg könnybe lábadt a szeme. Sokáig tartott, amíg Sipka a torony tetejére ért. Kibontotta a zászlót. A háromszínű lobogó ott lengett a torony tetején az éjszakai szélben. A budai ágyúk gyilkos tüzvel dörögtek. Egyszerre csak ezer meg ezer torok kiáltása hangzott át a

Dunán. A hegyek visszhangozták a kiáltást. - Éljen a haza! - Ezt kiáltotta húszezer honvéd akkor, midőn rohamra indult a budai vár ellen. Sipka a torony tetejéről visszakiáltotta: - Éljen a haza!

A lobogó pedig lengett, lengett, mintha biztatná a túlsó parton küzdő magyarokat... Mire felkelt a nap, már nem volt egyedül a pesti tornyon lengő zászló. Magyar zászló lengett a budai váron is. A honvédek bevették Budavárát. A magyar vezér, mikor meglátta a pesti zászlót, megkérdezte, hogy ki tűzte azt oda. Sipkát maga elé hívatta és érdemrendet tűzött mellé. Később öreg koráig büszkén mesélte Sipka, az ács, híres toronymászását.

- Nem voltam Budán, de mégis segítettem a vár bevételében, - szokta volt mondani.